

GŁOS POLSKI

Dziennik polityczny, społeczny i literacki.

PRENUMERATA:

Miesięcznie Mk. 5.50. Kwartalnie Mk. 16.50. Za odroczenie dopłaca się 50 fen. miesięcznie.

Prenumerata przez pocztę miesięcznie Mk. 6.50. Kwartalnie 19.50.

Cena numeru pojedynczego 30 fen.

Redakcja i Administracja w Łodzi:

Piotrkowska 106. Telefon 199.

Telefon w Warszawie 609.

OGŁOSZENIA:

Zwyczajnie: 75 fen. za wiersz pettlowy jednonaprawy (na stronie sześć spacji).

Drobnie: 12 fen. za wiersz, najmniej 1.20 Mk.

Nadstanie: przed tekstem 2.50 Mk., w tekście 3 Mk., po tekście 1.80 fen. za wiersz pettlowy (str. 4 sp.)

Nekrologi: 1.20 Mk. za wiersz pettlowy (str. 4 sp.)

Wszystkich kupców i handlujących drzewem proszę o przybycie do mnie w dniu 10 maja r. b. o godz. 2-jej popoł. ul. Średnia 16, lewa oficyna w celu ustalenia ceny.

5610

Komisarz Min. Aprop. m. Łodzi.

Zarząd Stowarzyszenia Komwojażerów zwołuje w niedzielę dnia 11-go b. m. o godz. 5-jej popołudniu w lokalu Stowarzyszenia przy ul. Siankiewicza № 3-5.

Ogólne zebranie konsumentów kooperatywy

Wobec palącej kwestji na powyższym zebraniu, uprzejmie prosimy wszystkich o punktualne przybycie. 5628

Sala Koncertowa, Dziecina 18 Bar-Kochba

Dziś, w sobotę o godzinie 8-jej wiecz. Popularny popis gimnastyczny z udziałem własnej orkiestry dętej, składającej się z 30 osób. Bilety od 1 do 5 mk. w kasie Sali Koncertowej. 5684

Tekst traktatu.

Paryż, 8 maja.

(P. A. T.)

Radjo warsz. Brzmienie traktatu pokojowego z Niemcami.

Wstęp: Stany Zjednoczone Ameryki, Wielka Brytania, Francja, Włochy i Japonia, mocarstwa podpisane na niniejszym traktacie jako mocarstwa sprzymierzone, oraz ich sojusznicy Belgja, Boliwia, Brazylja, Chiny, Kuba, Ekwador, Grecja, Gwatemala, Haiti, Honduras, Liberja, Nikaragua, Panama, Peru, Polska, Portugalia, Rumunia, Serbia, Chorwacja, Slawonia, Siam, Czechosłowacja i Urugwaj, stanowiące wraz z powyżej wymienionymi mocarstwami państwa sprzymierzone z jednej strony, a Niemcami z drugiej strony, biorąc pod uwagę, że na prośbę cesarskiego rządu niemieckiego został przyznany rozejm dla Niemiec z dniem 11 listopada 1918 przez główne mocarstwa sprzymierzone w tym celu, aby mógł być zawarty z nimi traktat pokojowy, biorąc dalej pod uwagę, że państwa sprzymierzone również pragną, aby wojna, w którą kolejno zostały wplątane bezpośrednio lub pośrednio, a która wzięła swój początek z wypowiedzenia wojny wystosowanemu 27 lipca 1914 przez Austro-Węgry Serbji, z wypowiedzeniem wojny wystosowanemu przez Niemcy w dniu 1 sierpnia 1914 Rosji i 3 sierpnia 1914 Francji, oraz najazdu na Belgję, ustąpiła miejsca trwałemu pokojowi i sprawiedliwemu, w tym celu strony kontraktujące przez następujących swoich przedstawicieli reprezentowane (tu następuje lista pełnomocników) zgodziły się na następujące postanowienia:

Od dnia wejścia w życie niniejszego traktatu stan wojenny zostanie ukończony. Od tej chwili i pod warunkiem postanowień niniejszego traktatu zostaną podjęte nanowo oficjalne stosunki mocarstw sprzymierzonych z Niemcami i z każdym z państw niemieckich.

Część 1-a. Liga narodów, mająca na celu rozwój współpracy pomiędzy narodami i zabezpieczenie pokoju i bezpieczeństwa opiera się na następujących podstawach.

Na przyjęciu pewnych zobowiązań nieunikania się do wypowiedzenia wojny, rozwoju w stosunkach międzynarodowych opartych na sprawiedliwości i honorze, ścisłym przestrzeganiu przepisów prawa międzynarodowego i skrupulatnym poszanowaniu traktatu.

Skład: głównymi członkami związku narodów są państwa podpisujące traktat, następujące państwa zaproszone do przyłączenia się do traktatu pod warunkiem, iż w przeciągu 2 miesięcy po jego wejściu w życie bez zastrzeżeń do niego przystąpią: Argentyna, Chile, Kolumbia, Danja, Hiszpanja, Norwegja, Paragwaj, Holandia, Persja, Salwador, Szwecja, Szwajcaria i Venezuela. Pozatem członkami związku narodów może zostać każde inne państwo, każde dominium lub kolonja, rządząca się wolno, jeżeli za przyjęciem oświadcza się dwie trzecie ogółu członków i jeżeli da dostateczne gwarancje swej dobrej woli. Stąd wynika, iż Niemcy

nie są głównym członkiem związku narodów, że aby się stać jego członkiem na ich przyjęcie musi zgodzić się dwie trzecie członków i musza dać dostateczną gwarancję swej szczerzej chęci przestrzegania zobowiązań międzynarodowych i przyjęcia regulamin ustanowionych przez związek w kwestjach odnoszących się do sił wojskowych i morskich.

Każdy członek ligi narodów może wystąpić z ligi za uprzednim 2-letnim wypowiedzeniem pod warunkiem, iż wypełni wszystkie swoje zobowiązania międzynarodowe. Dodatkowe wnioski do traktatu będą mogły być uchwalone większością głosów członków zgromadzenia walnego. Każdy członek związku narodów, który ich nie przyjmie przestaje stanowić część składową związku. Ze związku narodów może być wykluczony każdy członek, który dopuścił się naruszenia jednego z zobowiązań w wynikających z niniejszego traktatu. Wykluczenie następuje przez głosowanie wszystkich innych członków związku, reprezentowanych w radzie związku.

Urząd związku: Działalność związku, którego siedzibą jest Genewa, odbywa się przez następujące instytucje: Przez zgromadzenie wszystkich członków związku, nie więcej jak przedstawicieli na jednego członka z prawem do jednego tylko głosu, przez radę 9 członków, (jeden prezydent każdego z głównych mocarstw i reprezentanci wyznaczeni przez zgromadzenia 4 innych mocarstw). Uchwały zgromadzenia i rady są podejmowane jednomyślnie i przekazywane do wykonania stałemu sekretarjatuwi urzędującemu w stolicy związku.

Wszystkie dawniejsze międzynarodowe biura przechodzą pod nadzór związku.

Ograniczenie zbrojeń. Głównym celem związku jest utrzymanie pokoju. Dlatego zbrojenia poszczególnych narodów redukuje się do minimum koniecznego dla bezpieczeństwa narodowego, przyzorem bierze się pod uwagę położenia geograficzne każdego z państw. Program tego redukowania zbrojeń został ustalony przez radę i przedłożony rządowi, które ustaliwszy granicę zbrojeń, nie mogą jej przekroczyć bez zgody rady. Projekt co 2 lata przynajmniej podlega rewizji. Członkowie związku zobowiązują się komunikować sobie wzajemnie daty odnoszące się do ich zbrojeń i ich programów wojskowych i morskich. Jako organ doradczy w sprawach wojskowych i morskich służy radzie stała komisja.

Wzajemne gwarancje. Członkowie związku zabezpieczają sobie wzajemnie obronę przed wszelkim najazdem zewnętrznym, nie naruszając ich terytoriów i niepodległość polityczną.

Regulowanie zatargów. Związek w razie wojny lub groźby wojny powinien poczynić wszystkie zarządzenia dla zabezpieczenia pokoju. Każde nieporozumienie pomiędzy członkami związku będzie rozstrzygane przez sąd rozjemczy lub przez radę związku, w żadnym zaś razie nie wolno

uniekać się do rozpoczęcia wojny przed upływem okresu 3-miesięcznego od orzeczenia sądu rozjemczego lub rozstrzygnięcia przez radę związku.

Ustęp ten przewiduje także drażliwe wypadki i sposób ich załatwienia pozostawiając w razie braku jednomyślności każdemu z członków związku wolną decyzję co do sposobu działania. Do drażliwych wypadków zaliczone są różnice zdań co do interpretacji traktatu, prawa międzynarodowego i t. d. W razie zatargu pomiędzy dwoma państwami, z których jedno jest członkiem związku, a drugie mimo to zaprasza się do przedłożenia sprawy lidze, to w razie odmowy rada może poczynić wszelkie zarządzenia zmierzające do położenia kresu zatargowi. Jeżeli jeden z członków związku podejmie wojnę wbrew zobowiązaniom ipso facto uważa się go jako tego, który się dopuścił aktu wojennego przeciwko wszystkim innym członkom związku. Członkowie ci bezwzględnie zrywają z nimi wszelkie stosunki finansowe i gospodarcze i według miary oznaczoną przez radę dostarczają kontyngentów zbrojnych do armji, która ma zapewnić wykonanie zobowiązań, przyjętych wobec związku narodów.

Trybunał ludu. Projekt takiego trybunału, który ma rozpatrywać wszystkie zatargi o charakterze międzynarodowym, jest zobowiązana wypracować rada.

Zobowiązania międzynarodowe. Ustępem tym uchylone są wszelkie dawniejsze zobowiązania nie zgodzące się z ligą. Traktaty w sprawie sądów rozjemczych i umowy tego rodzaju jak doktryna Monroe są zgodne z niniejszym układem.

Mandaty międzynarodowe. Ustęp ten przewiduje oddanie opieki nad narodami, które nie są jeszcze zdolne do tego, aby rządziły się same.

Nadzór związku narodów. Związek będzie wykonywał nadzór nad warunkami pracy obchodzenia się z ludnością tubylczą, handlem opium i innymi środkami leczniczymi szkodliwymi dla zdrowia, nad handlem bronią i amunicją, wolnością komunikacji i tranzytu, walką przeciw chorobom, oraz rozwojem organizacji czerwonego krzyża.

II. Granice Niemiec. Granice Niemiec bez Prus wschodnich:

1. Z Belgją: granice biegną na północno-wschód do obszaru Moresnet, na wschód od okręgu Eupen, na zachód od okręgu Monjojr (dawna granica) na północny wschód od okręgu Malmédy aż po Luksemburg.

2. Granice z Luksemburgiem. Granice z roku 1914.

3. Z Francją: Granice z miesiąca lipca 1870, od Luksemburga aż po Szwajcarię. Granica celna jest równocześnie granicą obszaru nad rzeką Saarą.

4. Z Szwajcarią: Granica obecna.

5. Z Austrią: Granica z roku 1914 aż po Czechosłowację.

6. Z Czechosłowacją: Granica z roku 1914 z Czechami i Śląskiem po cypel na wschód od Prądnika (Neustadt).

7. Z Polską: Granice biegnie od punktu na wschód od Niemodlina (Falkenberg), granica pomiędzy górnym i średnim Śląskiem, zachodnią granicą Poznańskiego, biegiem rzeki Barycz (Bartsch), granicą pomiędzy obwodami Góra (Guhrau) i Głogów, granicą pomiędzy Leszmem i Wschową (Fraustadt), na południowy zachód od Kopianiec (Kopnitz), na zachód od Zbąszynia (Bentschen), północną częścią jeziora Chlop (?), granicą pomiędzy powiatami skwierzyńskim (Schwerin) i Międzyzichodem (Birbaum), granicą pomiędzy Wielaniem (Flehen) i Czarnkowem, na zachód i północ od Pily, linja na 8 kilometrów na zachód od linii kolejowej Pila — Chojnice (Chonitz), granicą pomiędzy Chojnicą i Sztochowem (Schlochau), granicą Prus zachodnich aż na odległość 9 kilometrów na południowy wschód od Lamberga (Lauenburg), dalej na wschód od Wysokiego Pola (Hohenfelde) i Chotozowa ku wybrzeżu Bałtykiemu.

8. Z Danją. Granice wykreślona z osobnych artykułach.

9. Granice Prus wschodnich biegną od wybrzeża morza Bałtyckiego na północ Probenau, ramieniem kanału Eblaga, wzdłuż biegu Nogat, biegiem Wisły, południową granicą okręgu Kwidzyńskiego i okręgu Susz, granicą pomiędzy Prusami wschodnimi i Prusami zachodnimi, granicą pomiędzy Ostrowskiem a Niborskiem (Niedenburg), biegiem rzeki Działdówki (Soldan), rzeki Nidy (Nelde), dawną granicą rosyjską aż na wschód od Smolnik (Schmalringken), wzdłuż biegu Niemna ramieniem rzeki Skirwet aż ku zatoce kurskiej. — Granicę szacyna zatoka Kuraka w odległości 4 kilometrów na południowy zachód od Nidden.

III. Klauzulę w sprawach politycznych Europy.

Oddział I. Belgja. Traktaty z roku 1839 będą zniesione i mogą być zastąpione przez umowę pomiędzy Belgją, Holandją i państwami sprzymierzonymi. — Niemcy zobowiązują się uznać ten traktat. Niemcy uznają suwerenność Belgji na spornym obszarze Moresnet, zrzekają się pruskiej części obszaru Moresnes na zachód od drogi Liège—Flix La Chapelle. Niemcy odstępują Belgji okręgi Eupen i Malmédy. — Mieszkańcy pozostają pod zwierzchnią władzą belgijską będą mieli prawo wyrażić życzenie, czy chcą pozostać w całości czy części pod zwierzchnictwem niemieckim. Belgja co do tego podda się rozstrzygnięciu związku narodów.

Oddział II. Luksemburg. Niemcy zrzekają się dobrodziejstw ze wszystkich traktatów odnoszących się do Luksemburga, uznają, że wielkie księstwo Luksemburg przestało stanowić część składową niemieckiego związku słowego, zrzekają się wszelkich praw eksploatacji dróg żelaznych, zgadzają się na zniesienie neutralności Luksemburga i zgóry już przyjmują międzynarodowy układ zawarty w tej sprawie z Luksemburgiem przez państwa sprzymierzone.

Oddział III. Lewy brzeg Renu. Niemcy nie będą utrzymywały, ani nie zbudują żadnej fortecy ani na lewym brzegu, ani też w odległości przynajmniej 50 kilometrów na wschód od Renu. W strzeli tej Niemcy nie będą utrzymywać żadnej siły zbrojnej, nie będą odbywać manewrów wojskowych ani nie zadowolą żadnej możliwości materialnej, ułatwiającej mobilizację. Wszelkie naruszenie tych zobowiązań będzie uważane za akt wrogi, skierowany przeciwko państwom podpisującym na niniejszym traktacie, a mającym na celu zakłócenie pokoju światowego.

Oddział IV. Zagłębie Saary. Postanowienia w sprawie zagłębia Saary, określają granice obszaru, do którego odnoszą się postanowienia traktatu, określają odstąpienie Francji własności i swotu wszystkich długów obciążających kopalnie węgla w północnej Francji, zabezpieczają dla Francji własność kopalni, ustalają prawa ludności, określają na lat 15 stosunki polityczne i administracyjne obszaru nad Saarą. Osobny paragraf określa reguły plebiscytu, który po upływie lat ma zdecydować o przynależności politycznej zagłębia Saary. Granice obszaru nad Saarą obejmują okręgi Saar-Louis, Sarbruck, Ortweiler, St. Hubert, część okręgu w St. Hendej i Hombourg. Od południa na zachód granice tego obszaru, stanowi nowa granica Francji. Na północ stanowią granice administracyjnych okręgów, względnie kantonów włączonych do rzeczonoego obszaru wzdłuż linii ogólnej, która rozpoczyna się na brzegu rzeki Saary, w odległości 5 kilometrów na północ od Metlach i dobiega na południowy zachód od Hetnich, do granicy południowej księstwa Birgenfeld. Na wschodzie granicę stanowi linja rozpoczynająca się w odległości 4 kilometrów na północny wschód od St. Wandel, pozostawiająca poza obszarami Saary Breitenbach i Waldmar obejmując Hombourg. Dalej biegnie linja wschodnim brzegiem Elis i dochodzi do granicy fran-

euskiej na południe od Hornbach. Obszar wynosi 161,000 hektarów, ludność liczy 847,000 głów.

Odstąpienie kopalń. — Odstąpienie kopalń obejmuje wszystkie pokłady węglowe i wszystkie urządzenia tak na powierzchni ziemi, jak i pod ziemią, wszystko, co stanowi własność właścicieli lub eksploatujących kopalnie. Francja ma prawo przeprowadzić przez siebie za konieczne zarządzenia co do szpitali, szkół z językiem wykładowym francuskim dla personelu zajętego w kopalniach i rodzin urzędników i robotników.

Część IV. Prawa i interesy niemieckie poza granicami Niemiec. Poza swoimi granicami w Europie Niemcy zrzekają się wszystkich praw, dotyczących wszystkich do nich należących obszarów, jakoteż wszystkich praw, któreby mogły im przysługiwać w przyszłości. Wstępnie do tej części zobowiązują się Niemcy uznać na życzenie mocarstw sojusznicych i sprzymierzonych, jako też i innych państw walczących, zarządzenia, które powzięte zostaną.

1) Kolonie niemieckie. Niemcy zrzekają się na rzecz głównych mocarstw wszystkich swoich praw i tytułów do swoich posiadłości zamorskich. Także i poddani niemieccy zostają uzależnieni od rządów państw wykonujących zwierzchnictwo nad tymi obszarami kolonialnymi, na których przebywają poddani niemieccy. Oddział ten zawiera także postanowienia co do umów zawartych z poddanymi niemieckimi i odszkodowań za straty, poniesione przez obywateli francuskich.

2) W postanowieniach, odnoszących się specjalnie do Chin, zrzekają się Niemcy na rzecz Chin wszystkich przywilejów i korzyści, wynikających z umów, zawartych z Chinami. Niemcy odstępują Chinom wszystkie statki, budowle, urządzenia, broń i wszelką inną własność rządową. Następnie zgadzają się Niemcy na wniesienie umów, odnoszących się do Han-ku i T sien-Sin. Ustęp ten zawiera dalej zrzeczenie przez Niemcy wszelkich roszczeń z powodu internowania i odsyłania do ojczyzny obywateli niemieckich w Chinach, konfiskaty okrętów, dóbr i t. p.

3) Specjalnie co do Sjamu Niemcy uznają za upadłe wszystkie traktaty i umowy zawarte z Sjamem. Wszelkie dobra państwowe przechodzą na własność rządu sjamskiego. Następnie zawierają postanowienia zrzeczenia się przez Niemców wszelkich roszczeń tak własnych jak i swoich obywateli z powodu zajęcia okrętów, likwidacji dóbr, internowania i t. p.

4) W postanowieniach odnoszących się specjalnie do Liberji zrzekają się Niemcy wszystkich praw i przywilejów wynikających z umów dotyczących Liberji.

5) W postanowieniach specjalnych co do Marokka zobowiązuje się rząd niemiecki zabezpieczyć przeniesienie akcji przedstawiających udział niemiecki w kapitale banku państwowego Marokka na osoby przez rząd francuski wyznaczone, a wartość tych akcji Niemcy wypłacą uprawnionym osobom. Sumy te będą policzone na poczet odszkodowania wojennego.

6) W specjalnych postanowieniach co do Egiptu uznają Niemcy protektorat angielski nad Egiptem. Ustęp ten zawiera także postanowienia co do sądownictwa nad obywatelami niemieckimi w Egipcie, oraz wywozu towarów egipskich.

Oddział Polski w odszkodowaniu wojennym.

Paryż, 9 maja.

(P. A. T.)

Tel. paryskiego korespondenta PAT. Państwo polskie, które staje się właścicielem dóbr, należących dotychczas do państwa pruskiego, według postanowień traktatu pokojowego, będzie uprawnione do proporcjonalnego współudziału w ratach odszkodowania wojennego, które państwo niemieckie będzie musiało wypłacić państwom ententy. Jednakże w tym wypadku z dotychczasowych dóbr państwowych pruskich mają być wyłączone lasy, budynki i inne posiadłości, które przedtem stanowiły własność państwa polskiego.

Co Prusy oddadzą Polsce.

Wiedeń, 9 maja.

(Koresp. „Polonia“)

„Neue Freie Presse“ donosi z Berlina: Szczególnie ciężko odczuwają Niemcy straty, jakie mają ponieść na rzecz Polaków. Dzienniki niemieckie obliczają, że Prusy stracą dla Polski 50,000 kil. kwadr. ziemi i 3/4 miliona mieszkańców.

Sejm pruski o warunkach pokojowych.

Wiedeń, 9 maja.

(P. A. T.)

B. K. donosi z Berlina: Na posiedzeniu pruskiego zgromadzenia krajowego prezydent ministrów Hirsch oświadczył, że warunki pokojowe są skrajnie sprzeczne z uchwałami powziętymi

przez zgromadzenie krajowe w dniu 1-ym kwietnia. Nie ma w nich ani śladu o podstawie porozumienia, jest to czysty spokój przemocy, jednak w obecnej chwili należy zachować zimną krew. Wiceprezydent a następnie i inni mówcy potępiali jaknajstrzej warunki pokojowe.

Wrażenie warunków w niemieckich kołach parlamentarnych.

Wiedeń, 9 maja.

(P. A. T.)

„Neues Wiener Journal“ donosi z Berlina:

W kołach parlamentarnych ogłoszone przez Reutera warunki pokojowe wywołały wprost przerażenie, szczególnie u socjalnych demokratów, którzy po rewolucji w Niemczech spodziewali się względniejszego traktowania przez ententę. Delegaci niemieccy poczynili swoje wnioski. Nie ludzą się jednak co do rozmiarów ustępstw, które mogą ewentualnie uzyskać. Traktat w brzmieniu obecnym, pisze „Journal“, nie może być podpisany przez żaden rząd niemiecki. Kurjer, który ma przywieźć dokładny tekst traktatu, przyjedzie do Berlina dopiero w piątek.

Prasa niemiecka przeciwko przyjęciu warunków.

Poznań, 9 maja.

(P. A. T.)

Prasa berlińska ocenia podyktowane Niemcom warunki z wielkim rozgoryczeniem i dowodzi, że na podpisanie ich zgodzić się niepodobna. Spodziewano się wprawdzie warunków twardych i poniżających, ale to co traktat zawiera przechodzi wszelkie oczekiwania. „Berliner Tageblatt“ wskazuje na następstwa, jakie wynikną dla przemysłu i życia gospodarczego Niemiec z powodu oderwania Ślązka. Jakkolwiek przyznanie Poznańskiego Polsce stanowi samo w sobie wielkie nieszczęście, to zmiana Gdańska na wolne miasto i przydzielenie Prus Wschodnich i Zachodnich do Polski stanowi szczyt wszystkiego.

Cała prasa niemiecka zjeje jadem nienawiści ku autorom traktatu i zaczęła zwłaszcza pana Clemenceau, który według niej podstępnie wszelkie prawa rozsadku i sprawiedliwości. Nie należy zaniedbać niczego, żeby warunki odmienić, a skoro odmienić się nie da należy natenczas wypowiedzieć jedno słowo tylko, „nie“. „Localanzeiger“ tak ocenia traktat pokojowy: Finis Germania! Oto wyrocznia która zapada nad Niemcami. Niemcy będą wraz z ruiną gospodarczą i narodową wydane, jako bezbronni swoim ciemiężycielom, będą na nieprzewidywane czasy ujarzmione i zniszczone. Zamiast pokoju prawa o którym tyle mówiono mamy najhaniebniejsze pogwałcenie pogwałcenie, jakie kiedykolwiek narodowi nałożono. Okrucieństwo, pragmatycznie rabunku, złamanie słowa, znamionuje cały traktat. Zasada 14 punktów została pominięta jakby wogóle nie istniała. Wszystko co mówiono po tamtej stronie o związku narodów, o samostanowieniu i sprawiedliwym podziale kolonii było kłamstwem.

„Post“ powiada: Traktat pokojowy przedłożony naszym reprezentantom niezastępuje na to miso. Nie jest to porozumienie mające zapewnić Europie pokój, lecz poniżenie i zgnębienie Niemiec, wywołujące głęboką nienawiść i przygotowujące przyszłą wojnę. Artykuł kończy się słowami: Nie będziemy znosić kajdan, któreśmy już raz w roku 1812 rozbiłi.

„Vorwärts“ pisze: Naród niemiecki musi i w tej ciężkiej chwili zachować spokój i rozwagę. Co ma się stać z naszej strony może być tylko wynikiem dokładnych i sumiennych rozpatrywań i zastanowień.

Niechaj nikt nie daje posłuchu szuściu wszechniemieckiej prasy, która będzie obstawiała za popełnieniem w wir nowych błędów. Niemożliwe warunki, które mają być nam nałożone, rozbijają się wreszcie same o swoje zbyt wygórowane pretensje. Ostatnie słowo wypowiedzą narody same i dokonają wcześniej czy później, pomimo uporu upojonych zwycięstwem imperjalistów, rewizji podyktowanych warunków, wedle zasad sprawiedliwości.

Czeskie głosy o warunkach pokojowych.

Wiedeń, 9 maja.

(P. A. T.)

B. K. donosi z Pragi: Wszystkie dzienniki czeskie są bardzo zadowolone z treści traktatu i nie znajdują ani słowa współczucia dla Niemiec. Nawet gazeta „Pravo lidu“ pisze: Niemcy muszą się zgodzić z zapatrywaniem, iż przestali być narodem, który uzurpuje sobie prawo rządzenia światem. Dopiero po wynagrodzeniu szkód wojennych będą mogli Niemcy siłami swej pracy dysponować. W razie odrzucenia wszystkich warunków pokojowych, ententa grozi zajęciem całych Niemiec, gdy Niemcy

warunki przyjmą oznaczać to będzie, że Europa uformowałaby się na zupełnie nowych podstawach, że Niemcy utracą raz na zawsze pozycję mocarstwa wojskowego w świecie. Dziennik apeluje w końcu, że należy podać rękę do przyjaznej zgody Niemcom, zamieszkałym w północnych Czechach.

Republika Gdańska.

Paryż, 9 maja.

(P. A. T.)

Radio pozn. Granice republiki Gdańskiej, mają być następującymi punktami geograficznymi: Od morza Bałtyckiego zachodnią granicą Prus wschodnich, aż do dościa do Wisły, potem biegiem Nogatu, Wisłą do punktu znajdującego się o 6 i pół kilometra na północ od Tesewa (Dirschau), następnie do punktu północno wschodniego o 8 i pół kilometra od Skarszewa (Schöneck), wreszcie linią biegnącą między dwoma jeziorami Lonkenesee i Polentinersee aż do Kolebek na wybrzeżu. To są granice wolnego portu Gdańskiego.

Polsce będzie zagwarantowane używanie doków, basenów i wszystkich nadbrzeżnych portowych urządzeń potrzebnych do importu i eksportu. Polska będzie sprawowała administrację na Wiśle i na wszystkich kolejach żelaznych za wyłączeniem dróg o interesie lokalnym. Poczta, telegrafy i telefony należą do Polski. Polsce zapewnione jest również prowadzenie praw zagranicznych Gdańska i ochrona praw Gdańska wobec zagranicy. Poddani niemieccy, mieszkający w Gdańsku zostają po 2 latach obywatelami gdańskimi i wtedy będą mogli oświadczyć się za przynależnością niemiecką lub Gdańska.

Paryż, 9 maja.

(P. A. T.)

Havas. Prasa francuska omawiając rozwiązanie kwestji Gdańska daje wyraz o-bawie, ażeby to rozwiązanie podyktowane radzie 3-ch dążeniem do utrzymania równowagi pomiędzy rewindykacjami 2 stron nie stało się w przyszłości źródłem niestannych zatargów.

Prasa uważa rozstrzygnięcie to za w wysokim stopniu zawile. Stratę Gdańska Niemcy odczuwają bardzo silnie, tembardziej, iż i Górny Śląsk traci na rzecz Polski. Nie ulega też wątpliwości, że delegaci niemieccy będą gwałtownie przeciw temu protestowali. Prasa jednak wyraża przekonanie, iż konferencja nie ustąpi od swoich postanowień.

Gdańsk a Polska.

Paryż, 9 maja.

(P. A. T.)

Tel. paryskiego korespondenta PAT. Według postanowień traktatu pokojowego wolne miasto Gdańsk otrzyma konstytucję uchwaloną w porozumieniu z ligą narodów. Wolność Gdańska będzie zagwarantowana przez ligę narodów. Konwencje pomiędzy Polską a Gdańskiem przeprowadzi liga narodów dla 1) zabezpieczenia unji cłowej, pomiędzy Polską i Gdańskiem i zapewnienia dla Polski części portu Gdańskiego, 2) dla zabezpieczenia Polsce używania doków, kanałów i dróg komunikacyjnych, 3) dla zapewnienia Polsce kontroli nad Wisłą i głównymi linjami kolejowymi z wyjątkiem kolei lokalnych i tramwajów, oraz dla zabezpieczenia dla Polski komunikacji pocztowej i telegraficznej z Gdańskiem, 4) dla zapewnienia dla Polski możliwości przeprowadzenia ulepszeń doków, dróg wodnych, oraz swobodnego nabywania potrzebnych terenów, 5) dla uniemożliwienia wszelkiego rodzaju wykręceń przeciwko polakom w Gdańsku, 6) by reprezentowanie Gdańska za granicą i opieka nad jego obywatelami była w rękach polskich.

Każdy z dotychczasowych mieszkańców Gdańska, który wyrazi życzenie przeniesienia się do Niemiec, będzie miał prawo opuszczenia Gdańska w ciągu 12 miesięcy. Znajdujące się w Gdańsku dobra państwa pruskiego stają się za pośrednictwem ligi narodów albo własnością Gdańska, albo Polski, stosownie do postanowienia komisarzy ligi narodów.

Olbrzymia międzynarodowa pożyczka dla Niemiec.

(Tel. wł. Gł. P.)

Berlin, 8 maja.

Doniesienia angielskie opiewają, że obecność wielkiej ilości niemieckich, angielskich i amerykańskich bankierów w Paryżu jest w związku z tem, aby Niemcom, jako odszkodowanie za przyjęcie warunków koalicji, udzielić olbrzymia

I-szy obraz serji 1919/20 **CASINO** I-szy obraz serji 1919/20
Współczesny dramat socjalny w 6 akt. z
HENNY PORTEN
Błędne Drogi

TEATR POLSKI Cegielniana 63.

Tylko pięć występów Mary Mrozińskiej

Poniedziałek 12 maja „Pani prozesowa“.
Wtorek 13 maja „Małżeństwo z musu“.
Czwart. 15 maja „Małżeństwo z musu“.
Piątek 16 maja „Zachwycająca kobiećka“.
Sobota 17-go maja „Papa“.
5631

Bilety w rozsprzedaży.

pożyczkę międzynarodową, która będzie fundowana przeważnie w Ameryce.

Pożyczka ta, ma umożliwić Niemcom wykonanie przyjętych na siebie w traktacie pokojowym zobowiązań i dać im kapitał obrotowy, by mogli dążyć znowu swój przemysł.

Wielkość warunków pokojowych.

Wiedeń, 9 maja.

(P. A. T.)

B. K. Księga zawierająca warunki pokojowe drukowana w języku angielskim i francuskim zawiera 208 stronnicstw i 440 artykułów.

Rząd Scheidemanna zachwiany.

Wiedeń, 9 maja.

(Kores. „Polonia“).

„Neues Wiener Journal“ donosi: W kołach politycznych obiega wiadomość, że możliwe jest ustąpienie rządu Scheidemanna.

Przesilenie starają się wywołać nacjonalisci. Świeżo ogłoszone podstawy traktatu pokojowego wzmogły ruch nacjonalistyczny i dodały mu siły.

Wojska fińskie w Petersburgu?

Ljon, 9 maja.

(P. A. T.)

Radio pozn. Madszfa tu wiadomość, że wojska fińskie miały zająć Petersburg.

Koniec bolszewizmu.

Bern, 8 maja.

(Biuro Reutersa).

Podczas audjencji udzielonej angielskim dziennikarzom, powiedział Lloyd George:

„Dni bolszewizmu są policzone — po Węgrach kolej na Rosję. Położymy kres rosyjskiemu bolszewizmowi, nie tylko z bronią w rękę, ale drogą wielkiej gospodarczej blokady. Lenin i Trocki sami przyznają już, że ich eksperyment komunistyczny nie udał się; używają oni międzynarodowego kapitalizmu, gdyż nie mogą się bez niego obejść. Zmusimy ich do kapitulacji. Bolszewizm będzie zniszczony przez gospodarcze niedożywienie. W każdym razie wypadki w Monachjum i Budapeszcie będą zbawienną nauką dla rozważniejszych elementów wśród proletariatu. Wszystkie nasze wiadomości z ostatnich dni opiewają, że wśród międzynarodowego proletariatu daje się zauważyć widoczne przesunięcie na prawo. — Umiarkowane skrzydła odsuwają się od radykałów. Dzisiaj można już napewno powiedzieć: kulturalna ludzkość odniosła zwycięstwo!“

Tak jak zniszczyliśmy panowanie mlecza militarizmu, tak zniszczymy również panowanie pospółstwa proletariackiego.

Muszą się ostatecznie skończyć czasy w których garść obłąkanych fantastów

lub niesumienionych awanturników mogła trzymać w okrutnym strachu całe kraje. Komunizm desperatów przegrał. Zdrowy komunizm wspólnej owocnej pracy winien połączyć wszystkie klasy“.

Przed upadkiem rządu sowieckiego.

Londyn, 8 maja.

(Kores. „Polonja“).

„Daily Mail“ donosi: Z powodu klęsk jakie poniosła czerwona gwardja na wszystkich frontach, wybuchły w Moskwie wielkie rozruchy. Lada chwila oczekiwane jest obalenie rządu sowieckiego. Są wiadomości, jakoby Lenin został aresztowany, a Trocki zabity. Podług innych wersji Trocki popełnił samobójstwo.

Przyczyny klęski bolszewickiej.

Ljon, 9 maja.

(P. A. T.)

Radio pozn. W sprawie ofensywy Koczaka twierdzi Trocki, że przyczyną klęski sowieckiej jest to, że duch komunistyczny nie zbyt głęboko zapuścił swe korzenie.

Wojenne okręty koalicji w Gdańsku.

Gdańsk, 9 maja.

(P. A. T.)

W ubiegłym tygodniu przybyło do nowego portu w Gdańsku 8 okrętów wojennych ententy. Są to angielskie krążowniki Valons G. 17 i Bragon, dalej 2 amerykańskie i 2 francuskie okręty wojenne.

Ekscesy antyżydowskie w Budapeszcie.

Budapeszt, 9 maja.

(Koresp. „Polonja“).

Od kilku dni trwają w Budapeszcie zaburzenia antyżydowskie. Wiele sklepów tygodniowych zdemolowano i ograbiono. W różnych dzielnicach miasta wyciągano żydów z mieszkań, bito ich i znęcano się nad nimi. Władze są bezsilne. Żydzi masowo opuszczają miasto.

Dodatkowa umowa amerykańsko-angielska.

Wiedeń, 8 maja.

(P. A. T.)

Wiedeńskie B. K. donosi za Reuterem, że oprócz gwarancji wymienionych w traktacie pokojowym prezydent Stanów Zjednoczonych i prezydent ministrów w Anglii zobowiązali się zawrzeć układ, który będzie wymagał aprobaty rady związku narodów i którym to układem zobowiążą się udzielić Francji natychmiastowej pomocy, gdyby miała być narazona na poważny atak ze strony Niemiec.

Walki wojsk polskich.

Komunikat naczelnego sztabu generalnego.

4 dnia 9 maja.

Front galicyjski.

Rozpoczęta wczoraj przez ukraińców akcja bojowa trwa. Na południu zachód od Medyki wojska nasze uprzedziwszy akcją nieprzyjacielską, mającą na celu przerwanie toru kolejowego między Medyką a Sądową Wiszną, po całodziennym ciężkiej walce zajęły Palice i Nowosiołki. Nieprzyjaciel poniósł nadzwyczaj ciężkie straty w zabitych i rannych.

Atak nieprzyjacielski na nasze patrole w Krechowcu, w Fajnie i na Kamiennej Górze na odcinku Żółkiew—odparto.

Front wołyński.

Pod Bełzem i Dolhobyczowem aparaty walki trwają dalej.

Front litewsko-białoruski.

Na północy-zachód od Wilna bolszewicy zaatakowali i zwiększonymi siłami Podbrodzie. Atak odparto z ciężkimi stratami dla nieprzyjaciela.

Patrole nasze dotarły do Bolnik na północ od Szyrwint. Na wschód od Wilna zajęliśmy Soły.

Na odcinku Lidy i Baranowicz potyczki patroli wywiadowczych.

W zast. szefa sztabu generalnego Haller pułk.

Komunikat polski (Poznańskie).

Komunikat głównego dowództwa z dnia 9 maja.

Grupa północna:

Na pozycje nasze pod Tupadłami, Tarkowem, Dąbrówką i Ofelją ogień artylerji niemieckiej, oraz młotaczy min. Nocą ożywiona strzelanina do naszych posterunków na odcinku kujawskim. Pod Jeżewem odparto patrole niemieckie.

Na innych odcinkach spokój.

Wczoraj w południe krążyły 2 samoloty niemieckie nad Inowrocławiem.

Grupa zachodnia:

Pod Zatumem i Kąkolewem odparto patrole niemieckie. Pozatem zwykły ogień karabinowy.

Grupa południowa:

Słaba działalność patroli nieprzyjacielskich na odcinku Rawickim i Ostrowskim. Na reszcie frontu spokój.

Pułkownik Wroczyński szef sztabu.

Warszawa.

Powrót premiera Paderewskiego.

Jutro około g. 10 rano, specjalnym pociągiem przyjedzie z Bogumina prezydent Paderewski.

W sprawie Wilna i Poznania.

Odbył się tutaj wiec w sprawie polityki w Wilnie i Poznaniu, zwołany przez stronnictwa niezawisłości narodowej. Po wygłoszeniu przemówień, uchwalono rezolucję w myśl odezwę Naczelnika państwa, ogłoszonej natychmiast po wyswobodzeniu Wilna. Oprócz tego, wiec wezwał przedstawicieli Poznańskiego, by nie utrudniali połączenia w całość byłych zabiorów Rzeczypospolitej polskiej.

Tabela wygranych.

Wczoraj, w jedenastym dniu ciągnięcia V-ej klasy polskiej loterji na inwalidów wojennych padły następujące większe wygrane:

2,000 mk. na N° 29363.
1,000 mk. na N° 1308 11328 12263
18030 19383 30830.
500 mk. na N°: 634 12082 24900
25991 28293.

Obrady Sejmu.

(Sesja pierwsza, posiedzenie XXXV).

Początek posiedzenia o godz. 12 m. 15. Przed przystąpieniem do porządku dziennego zawiadomiam marszałek, że wpłynął od rządu wniosek nagły z ustawą w przedmiocie udzielenia kredytu gwarancyjnego 20 milionów funtów szterlingów dla przemysłowców włóknistych przez Polską krajową kasę pożyczkową.

Ponieważ nikt nie zaprotestował przeciw traktowaniu tej sprawy, natychmiast przystąpiono do rozprawy nad nią.

Minister handlu Hacia popiera wniosek, jeżeli ta rzecz pójdzie w takim tempie, jakiego się spodziewamy, to mulej więcej w lipcu możemy mieć już pewien zapas wełny i bawełny, i uruchomić przemysł włóknisty.

P. ks. Sędzimir z radością wita wniosek i stawia następującą rezolucję: 25 proc. produkcji przędzy wełnianej i bawełnianej przemysłu wielkiego zastrzeżę się do dyspozycji ministra handlu do reparycji między przemysłowców tkackich, szczególnie między spółki tkackie współdzielcze podług cen rządowych.

P. Fichna stawia w imieniu swego stronnictwa rezolucję, w myśl której kredyt winien być udzielony tylko tym, którzy dadzą gwarancję, że fabryki swoje uruchomią w najkrótszym czasie.

Ustawę przyjęto we wszystkich 3-oh czytaniach, oraz uchwalono w ciągu rozprawy postawione rezolucje.

Przystąpiono do porządku dziennego, t. j. do ustawy monetarnej.

Dwunasty dzień:
2,000 mk. na N° 11776.
1,000 mk. na N°: 5537 14429 27749
29180
500 mk. na N°: 3835 31402.

TABELA WYGRANYCH

Tow. kulturalno-oświat.

(Piąta klasa—8 dzieł).

200,000 mk. na N° 14566.
1,000 mk. na N°: 14142 19360.
Pozostały jeszcze w kole wygranej mk. 100,000, 75,000 i wiele innych.

Giełda warszawska.

Dnia 9 maja.

Giełda miała przebieg bardzo ożywiony. Papiery procentowe zwyklowo. Waluta rosyjska i korony o niezwyklej tendencji zwyklowej.

6% Obl. m. Warszawy — 195
4 i pół pr. Listy Ziem. A i B. — 188, 189,75.
5 proc. Listy m. Warszawy—196,25 199.
4 proc. Listy m. Warsz. — 180¼, 182
Ruble carskie: za 126 — 120,75
Ruble carskie: za 500 —
Ruble dumskie — 76. — 77,50
Korony — 48,90—50,50

Sprawozdawca p. Radiszewski stwierdza, że projekt ministra skarbu z d. 9 kwietnia uchyła obowiązek stemplowania i przymusowej wymiany banknotów na asygnaty, a proponuje tylko, aby z chwilą, gdy nowa waluta polska będzie w rękach banku polskiego dać możność wymiany obcych walorów na nasze złote, przyozem 70 proc. miałyby być zastąpione 5 proc. rentą. Komisja w tym projekcie poczyniła zmiany, obniżając wysokość waluty.

P. Weinsieher wzywa do dokładnego omówienia całej ustawy przed jej uchwaleniem i projektuje następującą rezolucję: Sejm wzywa rząd do natychmiastowego poczynienia przygotowań celem wprowadzenia w jaknajkrótszym czasie w życie podatku majątkowego, spadkowego, dochodowego, od darowizny i przyrostu majątkowego.

P. Diamond wywodzi, że obydwa przedłożenia rządowe w sprawie stemplowania banknotów dały sposobność do wykazania nieporadności kierowników ministerstwa skarbu. Mówca powtarza swój dawny wniosek, co do przeprowadzenia ostemplowania koron, pozostawiając omówienie stosunków rublowych temu, kto z tym lepiej jest obeznajmiony. Mówca stawia wniosek, by rząd natychmiast przystąpił do wykonania ustawy o stemplowaniu not, ustalenie stosunku korony do marki w ten sposób, iż korona ma się równać 80 fenigom.

Bańki mydlane.

Muzyka.

Zabawy ludu świadczą zawsze o jego apodobaniach i smaku. Siła tradycji przekazywanych obyczajów jest wielka. Długie lat dziesiątki warunków najniepomyślniejszych nie są w stanie niszczyć lub zabić sił przyzwyczajenia ludu, pozostałych po przodkach. Ujarzmienia i rozporządzenia brutalne hamują, lecz nie unicestwiają woli, przejawiającej się w odruchach i dźwiękach. Od tańca począwszy, na piosnce skończywszy — lud szuka w zabawie nie tylko zapomnienia czy rozpaczego czynu. Poczucie estetyczne, wrodzone każdemu człowiekowi, społeczeństwu, gminie, ludowi przejawia się w obyczajach, strojach, przyjemnościach i zabawach. Człowiek pierwotny rzeźbił twarde przyrządy i narzędzia, stroił je w naiwne, choć syntetycznie ujęte kwiaty, owoce, w wizerunki zwierząt, ptaków, postaci i głów ludzkich. Mieszkanie swoje najprymitywniejsze zdołał, jak potrafił. Posiadając wszystko co do życia praktycznego było potrzebne, starał się jeszcze zaspokoić potrzeby ducha: dawał wyraz i ujęcie estetycznym tęsknotom i dążeniom. Pojęcie i poczucie piękna szerzył, jak potrafił. A zawsze starał się o uzewnętrznienie tego częstokroć ukrytego, lecz zawsze posiadane pierwiastku.

Zabawy ludu podlegają w każdym państwie kulturalnym opiece rządu. Państwo, rząd, gmina, dbają o dobre obyczaje, o szlachetną zabawę, o uprzyjemnienie ludowi

czasu wolnego od ciężkiej pracy i mozolnych trudów. Kulturalna rozrywka podnosi poziom kulturalny kraju. Dlatego w interesie rządów państwa—a w mniejszej skali—rządów miejskich, komunalnych winno leżeć dbanie o rozrywkę i przyjemności, które podnoszą ducha mas i kształcą jego jaźń estetyczną. Stąd krag działalności ministerstwa kultury może być bardzo szeroki i rozległy. Ludowi miejskiemu trzeba dać rozrywkę estetyczną w formie dostępnej, wiściwej, budzącej, rozwijającej, a nie obojętnej, niezrozumiałej. Lud musi polubić te dziedziny sztuki, do jakich pragniemy go zbliżyć; musi wnikać natychmiast w ich wartość i przejąć się nimi uczuciowo. Kształcić uczucia estetyczne ludu, rozwijać je i podnosić można systematycznie, rozumem stosowaniem sztuki najdostępniejszej.

Do sztuki najdawniejszej, najmocniej przemawiającej należy muzyka. Ludy, na najprymitywniejszym szczeblu rozwoju pozostające, posiadają własne instrumenty muzyczne, wywołujące dźwięki pobudzające. Grecy w epoce herosów i legend bohaterkich, kiedy kultura na niskim spoczywała szczeblu i największy dar hełleński — plastyka — w drzewianym jeaszce znajdował się stanie; kiedy, krótko mówiąc, grecoj byli jeszcze barbarzyńcami — muzyka dęta i strunowa najszerzszym cieszyła się u nich zastosowaniem w życiu domowym, społecznym i narodowym. Rozrywki domowe, wyższego, średniego i niskiego stanów; zabawy uroczyste i obrzędowe świąteczne; kult religijny, polegający na emocjonowaniu i wierze pokornej — wymagały towarzyszenia muzyki, bez której nie było pełni życia. Ruch-taniec i słowopieśń były na początku, jak muzyka.

Muzyka najprędzej przemawia do uczucia, pobudza najbardziej uśpioną fantazję

— najbezpośredniej przemawia do człowieka. Muzyka, też należy do dziedziny sztuki pięknych, zapomocą której można lud najprędzej rozzerwać, zabawić, podnieść, wykształcić. Kilka godzin muzyki uprzyjemnia chwile szerokim masom ze sfer najrozmaitszych. Dobrze i odpowiednio dobrany program działa jeszcze więcej. Zbliżająca się obecnie pora nadarza dużo sposobności do gromadzenia mas ludowych pod gołym niebem: w ogrodach i parkach miejskich.

Jakkolwiek Łódzi brak szerszego przestrzeni, mogących pomieścić tłumy ludu na wolnym, czystym, spojonym słońcem powietrzu, to jednak te nieliczne ogrody i ogródki skupiają żądnych słońca, jasności i zieleni caemi masami. Lud ten powinien usłyszeć również muzykę łatwą, dostępną, swojską, kierowaną ręką umiejetną. Kilka uwag, uzupełnień wyjaśniających, dobrych komentarzy przy programach dopełniłyby tej pracy owocnej, a wielce poważnej. To połączenie przyjemnego z korzystnym, nie dające się zaprzeczyć nigdzie, szczególnie w Łodzi staje się niezbędnym.

O sile oddziaływania muzyki na tłumy zdawali sobie jasno sprawę okupanci. Orkiestry okupantów wygrywały marsze i hymny na placach, rynkach i w ogrodach, gromadząc tłumy miłośników muzyki, ciekawych, gapiów i „rycerzy“. W ten sposób starano się przedewszystkiem zdobyć popularność i pozyskać ludność. Niejedno zdjęcie kodaka, uczynione momentalnie podczas „parady“ z muzyką, powodowało zagranicę i objechało w odbitkach świat, świadcząc pozornie o pojednaniu i zbrataniu się ludności miejscowej z okupantami. W Łodzi produkcje muzyczne orkiestry „rządowej“ były czemś zgola oburzającym: w najruchliwszej dzielnicy miasta wstrzymywano normalny

ruch uliczny i otaczano chodnik wzdłuż ulicy Piotrkowskiej przy Grand-Hotelu niedo stepem dla zwyczajnego śmiertelnika (czyt: cywilnego krajowca) „tabu“. Mimo to ulicę pierścieniem obejmował tłum, żądny muzyki. Stał i słuchał, nie zważając na obelgę, tak jawnie i obcesowo mu rzucaną.

Muzyka działa na lud silnie. Rozrywka, jakiej lud tłumnie szuka w kinach, w wysokim stopniu potęguje się, dzięki muzyce. Kino bez muzyki byłoby czemś nie do pomyslenia. Najładniejszy obraz, najtragiczniejszy dramat wstrząsający o 2000 metrów nie robiłyby najmniejszego wrażenia, gdyby nie produkowano film w towarzyszeniu muzyki. Powodzenie kinoteatrów oparte jest na muzyce. Dobra gra artystów i artystek, zajmująca treść, pikantność i tajemniczość na płótnie stają się strakoją, jeśli akompanjament jest odpowiedni.

Dbając o kulturę, o jej wpływ sba-wienny, nie wolno zaniedbywać czynnika tak ważnego, jak oddziaływanie muzyki na tłumy, na lud. Pamiętamy wszyscy, jakim popytem cieszą się u ludu gramofony i płyty gramofonowe. Te zalewające każdy zakątek chryple, martwe i bezduszne „orkiestryony“ winny być zastąpione przez żywe, zgrane orkiestry, wlewające do ucha melodje swojskie, bliskie, kochane.

Nad programem ozuwać winni ludzie dobrze muzykę znający i rozumiejący jej doniosłe znaczenie wychowawcze i kulturalne. Koncerty dla ludu, dla mas są koniecznością, która się nie da opłacić. Takie koncerty cieszyć się będą olbrzymią frekwencją i mogą przynieść pożytek wielki.

Paliwoda.

Podziękowanie.

Wszystkim tym, którzy oddali ostatnią posługę

ś. † p.

Władysławowi Konopczyńskiemu

Komendantowi Okręgu Łódzkiego Milicji Ludowej

a w szczególności Szanownemu duchowieństwu, przedstawicielom min. spraw wewn., wojska, policji, urzędu aprowizacyjnego, walki z lichwą, magistratu m. Łodzi, organizacji P. P. S. oraz Ligi Kobiet P. W. składa serdeczne „Bóg zapłać“

Komenda Okręgu Łódzkiego Milicji Ludowej.

5595

W końcu stawia mówca rezolucję: Sejm wyraża ubolewanie ministrowi skarbu z powodu, że przez samowolne niewykonanie ustawy o stemplowaniu not naraził gospodarstwo społeczne i skarb państwa na nieobliczalne szkody.

P. Głabiński bierze w obronę komisję i Sejm przed zarzutem jakoby poprzednie uchwały były błędne.

Trzeba jednak przyznać, że i skarbowa nasza jest w nieładzie. Dotychczas nie mamy jeszcze budżetu. Pamiętajmy, że tylko rzeczywista jawność skarbowa może podnieść nasz kredyt w kraju i zagranicą.

Następnie odroczył marszałek posiedzenie do godz. 5-ej.

Po przerwie zabrał głos nad projektem konstytucji, jako pierwszy poseł Władysław Seyda (Z.L.N.), mówiąc między innymi: Sejm od początku domagał się konstytucji. Rząd takiej konstytucji nie wnosił. Teraz dopiero mamy deklarację konstytucyjną rządu. Oceniając ją jaknajbardziej trzeba o niej wydać sąd umiarkowany. Archaiczny styl konstytucji nie może być pięknym starożytnym swoim zabarwieniem utrudniać zrozumienie myśli wyrażonej, która zresztą i sama jasną nie jest (Prawica i uboga).

Obok tego konstytucja zawiera sporo orzeczeń, które uważać należy za przepisy czysto prawne, jednakże niepotrzebnie obciążone wywodami i motywami. Następnie mówca podał krytykę całej ustawy i skończył słowami: Sądzę, że ten projekt zostanie przekazany komisji, sądząc, że ta komisja z całą energią zabierze się do rozpatrzenia obydwa projektów i będzie się starała na tej podstawie stworzyć nowe dzieło konstytucji polskiej, któraby, oby choć w przybliżeniu, zyskała takie uznanie, jak konstytucja 3 maja.

P. Poniatowski (Thugutowiec) krytykuje utworzenie straży praw, która byłaby drugą izbą oraz ustęp o Naczelniku państwa, który ma w projekcie rządowym prawa dyktatorskie t. j. antytezę z projektem stronnictwa mówcy.

P. Dąbski (Piast) wytyka archaiczny styl, który może być dopuszczalny w ogólnym jakimś ustępie, aby nawiązać do tradycji, ale nie jest odpowiedni w przepisach. Mimo to mówca uznaje, że projekt przejęty jest duchem demokratycznym i może być podstawą dla naszej konstytucji, a to przede wszystkim dla tego, że wprowadza republikańską formę rządu i jak się zdaje uwzględni Sejm jednoizbowy.

Stronictwo mówcy od tego warunku jednoizbowości nie odstąpi. W wielkich demokracjach zachodu jest wyższa izba tylko organem szcążkowym, który wkrótce zniknie.

Następnie brak w deklaracji ustępu o ziemi. Chodzi o to, aby już do konstytucji wprowadzić zasadę, że ziemia nie może być przedmiotem handlu, spekulacji i kupczenia. Takie postanowienie będzie właśnie wynikiem wczucia się w duszę naszego narodu.

P. Fichna obecnie chce parę słów krytyki przytoczyć. Co do projektu rządowego, to również wytyka jego styl archaiczny. W tytule o Naczelniku państwa są jeszcze dwie nowe rzeczy. Owa straż, która jest niepotrzebnym ukłonem w stronę prawicy, a pozatem ów tryumwirat, który ma rządzić Polską, gdy Naczelnik niebezpiecznie zachoruje lub będzie musiał zrzec się swej władzy. O pracy wyraża się projekt dość chaotycznie i stronictwo mówcy jako robotnicze na ten temat będzie miało dużo do powiedzenia. Mówca oświadcza się za odesłaniem projektu rządowego do komisji.

Co się tyczy drugiego projektu, przedłożonego przez P.S.L. (wyzwolenie), to i świetna obrona p. Poniatowskiego niezdolna rozproszyć tej mgławicy, jaką ten projekt jest otoczony.

Na tem z powodu spóźnionej pory odroczone dyskusję i odczytano szereg wniosków nagłych, po przyjęciu których posiedzenie zamknięto.

Dziś, d. 10 maja 1919 r.

Asynaty Polskiej Pożyczki Państwowej

nabywać można (po potrąceniu procentu)	
100 markowa, koronowa, rublowe za 97,63	
500 : : : : 488,13	
1.000 : : : : 976,25	
5.000 : : : : 4881,25	
10.000 : : : : 9762,50	

Wiadomości bieżące.

Budżet na rok 1919—1920.

Magistrat przystąpił do rozpatrzenia projektu budżetu na rok etatowy 1919—20. Na środowym posiedzeniu magistratu poświęconem budżetowi rozpatrzone budżet wydziału budownictwa.

Wielka kwesta majowa.

W myśl uchwały zebrań Polskiej Macierzy szkolnej w Warszawie kwesta na rzecz tej instytucji odbywać się będzie w roku bieżącym przez cały miesiąc maj.

W Łodzi rozpoczęto kwestę w ubiegłą niedzielę zbieraniem ofiar w lokalach zamkniętych: cukierniach, kinematografach i t. d. Zbieranie ofiar w ten sposób odbywać się będzie w każdą niedzielę.

Pozatem zbierane będą przez osoby upoważnione ofiary na listy oraz sprzedawane będą nalepki w cenie mk. 5, 1 i 50 fenigów.

W nadechodzącą niedzielę urządzona zostanie kwesta uliczna i sprzedaż znaczka. Miasto podzielono na następujące dzielnice: 1-sza Piotrkowska 125, skład tow. Treugolnik, 2-ga Zachodnia 30 u p. Wolskiej, 3-cia Piotrkowska 295 w sali Geyera, 4 ta Juliusza 14 u p. Kopeczyńskiej, 5 ta Piotrkowska 2 u p. pastorewej Hadrjanowej. Osoby, życzące sobie sprzedawać znaczki winny zgłaszać się do wymienionych powyżej lokali w sobotę od godz. 5—8 wiecz.

W związku z kwestą urządzone zostaną w piątek, sobotę i niedzielę (9, 10, 11 maja) w sali przy ul. Piotrkowskiej 243 odczyty znakomitego geografa, prof. Uniwersytetu Jagiellońskiego, d-ra Ludomira Sawickiego.

Sądymy, iż wszystkie imprezy Macierzy zostaną poparte gorąco przez ogół społeczeństwa polskiego, które rozumie napewno dokładnie, jak doniosłe jest znaczenie oświaty dla przyszłości Narodu.

Pobór lekarzy wojskowych.

Wczoraj, w komisji uzupełnień przy ul. Sienkiewicza 8, specjalna komisja w składzie: por. Wąsowicza, jako przewodniczącego, dr. wojskowego kap. Więckowskiego, zastępcy lek. powiat., d-ra Sterlinga i inspektora okr. lek. d-ra Skulskiego, dokonała przeglądu lekarzy, zakwalifikowanych do służby wojskowej. Stanęło do przeglądu 32 lekarzy z Łodzi i z okręgu łódzkiego. Z liczby tej 17 lekarzy uznano za zdalnych do służby, 10 lek. — za niezdatnych do służby na froncie i 5 lek. — za zupełnie niezdatnych. Dwie ostatnie grupy będą badane powtórnie w szpitalu przez osobną komisję lekarską, w celu ostatecznego wydania sądu o ich zdolności do służby w armii.

Odroczenia od służby wojskowej.

Powiatowi komisarze rządowi otrzymali z ministerjum spraw wewnętrznych zawiadomienie, iż ponieważ napływają liczne prośby o odroczenie, lub zwolnienie od służby wojskowej, a motywami, których petenci opierają swe prośby w zupełności nie zgadzają się z faktycznym stanem rzeczy ministerstwo spraw wewn. przesyłać będzie takowe prośby odpowiednio powiatowym komendom rządowym celem zbadania prawdziwości faktów podanych w prośbie petenta i zaopiniowania, czy faktycznie uważają, że prośba taka zasługuje na uwzględnienie.

Wszystkim Instytucjom i Osobom, które przez wzięcie udziału w pogrzebie mojego Męża

ś. † p.

Władysława Konopczyńskiego

okazały tyle uznania dla Jego charakteru i działalności, a mnie życzliwości i współczucia, składam serdeczne podziękowanie.

Zona.

5602

Podziękowanie.

Wszystkim tym, którzy raczyli przyjąć udział w żałobnym obrzędzie naszej ukochanej matki

Fanni Liskier

składamy najserdeczniejsze podziękowanie, szczególnie p. S. Bramsowi za czynny udział serdeczne „Bóg zapłać“.

Dzieci i rodzina.

Umieszczenie szkoły rzemiosł.

Jak się dowiadujemy, podjęto starania o umieszczenie szkoły rzemiosł w sąsiedztwie szkoły technicznej przy ul. Piotrkowskiej 243. Wydział szkolnictwa rozpatrzy wkrótce ten projekt.

W sprawie soli.

Delegat magistratu łódzkiego, radny Jaranowski, powrócił z Wieliczki, gdzie bawił w sprawie zaopatrywania Łodzi w sól bezpośrednio z kopalni. Jednakże wobec tego, iż państwowy urząd zakupu artykułów pierwszej potrzeby czyni starania o ujęcie w swe ręce sprawy dostaw soli wogóle, przeto starania magistratu łódzkiego prawdopodobnie nie osiągnie pożądanego wyniku.

Sprawa kupna inwentarza teatru „Thalia“.

Odbyło się posiedzenie zwołanej przez magistrat ad hoc komisji dla ewent. kupna rekwizytów od niemieckiego teatru „Thalia“, który z końcem sezonu tego likwiduje to przedsiębiorstwo. Wyłoniono podkomisję z 5 osób, która ma obejrzeć rekwizyty.

Ze Związku Nauczycielstwa.

Dzisiaj 10 b. m. w lokalu Związku nauczycielstwa polskich szkół powszechnych, ul. Andrzeja 4, o g. 8 wiecz., kierownik szkoły powszechnej p. B. Szwałm wygłosi referat o szkołach dla dzieci niedorozwiniętych, a p. Brojerski zda sprawozdanie o szkołach tego typu, istniejących w Warszawie.

Opeka nad dzieckiem.

Magistrat postanowił powołać do życia komisję Opieki nad dzieckiem, w skład której weszłyby 4 członków Rady miejskiej i 1 członek magistratu.

Z Domu Ludowego.

Jutro w Domu Ludowym Przejazd 84, odbędzie się wieczór wokalnno-dramatyczny na beneficjusz chórów Domu Lud. p. Henryka Miłki.

Demonstracja bezrobotnych.

Wczoraj w południe znów przed gmachem magistratu zebrał się znaczny tłum bezrobotnych. Delegacja udała się do prezydenta Rzewskiego i miała z nim rozmowę w sprawie bezrobotnych, wystawiając różne życzenia. Delegacja oświadczyła, że tłum żąda, aby prezydent Rzewski osobiście ich wysłuchał. Ob. Rzewski zezwolił na zgromadzenie. Posypały się ze wszystkich stron różne głośnie zarzuty przeciw magistratowi.

Prezydent Rzewski uspokoił tłum w dłuższym przemówieniu. Powiedział on między innymi, że nie słusznie ogół zwraca się do magistratu, żądając rozwiązania wszystkich bolączek społecznych przez władze miejskie. Prezydent Rzewski podkreślił, że delegacja bezrobotnych żądała uruchamiania przemysłu lub sekwestru fabryk, w których nie rozpoczęto robót przygotowawczych, następnie powiakażenie normy wydawanych dotychczasowych zapomóg, egzekwowania zaległego kontyngentu i polepszenia aprowizacji. Wszystkie te sprawy wchodzi w zakres kompetencji rządu a nie magistratu. Rada Miejska i magistrat współdziała z żądaniami klas pracujących w Łodzi i stara się wywrzeć nacisk na rząd w stosownym kierunku, nie może jednak odwrócić całą nędzę i niedolę tysięcy rzesz robotniczych w Łodzi. Mogą to harmonijnie uskutecznić władze państwowe. Magistrat wszelkie życzenia klas robotniczych, czy to w formie depesz, lub za pośrednictwem uchwał, przyjmowanych przez Radę miejską, przesyła rządowi w Warszawie, który jest o sytuacji dobrze poinformowany.

Pozatem prezydent Rzewski zaznaczył, że podczas pobytu swego 7 maja w Warszawie w ministerstwie robót publicznych, ministerstwie pracy i ministerstwie spraw wewnętrznych domagał się on pomocy interwencji, na które otrzymał zapewnienie, że wszystko w tym kierunku się zrobi.

Na zarzuty jednego ze zgromadzonych, że niema węgla, kartofli i chleba, a paskarze mają te produkty, prezydent odpowiedział, że magistrat zezwolił na sprowadzenie przedsięwzięciom nie wydaje.

Na żądanie, żeby usunąć z pracy w magistracie żydów i Niemców, prezydent oświadczył, że żądanie to jest niesłuszne bo w zarządzie miejskim pracują polacy różnych wyznań i pochodzenia; w wolnej Polsce muszą obowiązywać wszystkich równe prawa i obowiązki. Nie wolno nikogo prześladować za pochodzenie i wyznanie.

W końcu tłum zadowolony z wyjaśnień prezydenta wniósł okrzyki na cześć prezydenta i magistratu.

Prezydent wysłał pozatem jedno-brzmiającą depeszę do ministrów spraw wewnętrznych, handlu i przemysłu i robót publicznych, w których zwraca uwagę na żądania bezrobotnych o danie natychmiastowej roboty. Skutki mogą być nieprzewidziane.

Zebrań pracowników hotelowych.

Jutro o godz. 2-ej po poł. w lokalu Pol. Zw. Zaw. przy ul. Głównej 31 odbędzie się półroczne ogólne zebranie pracowników hotelowych, kąpielowych i pokrewnych zawodów.

Ze Stow. drobnych kupców i przemysłowców.

W Stowarzyszeniu drobnych kupców i przemysłowców polskich w Łodzi przy ul. Andrzeja 32 odbyło się zebranie członków z udziałem posłów do Sejmu. P. Bieliński referował odczyt na temat: Jak uniknąć kary za mleko, demonstrując różne sposoby zafałszowania mleka i sposoby wykrycia tegoż. Przewodniczył prezes Mizewski. P. Teodor Szybiło wnosił, aby w interesie spożywców i zdrowotności publicznej zabroniono handlu mlekiem domokrażcom, jak również sprzedaży masła, sera i t. p. przetworów mlecznych na targowiskach. Uchwalono wystąpić z odpowiednim memoriałem do władz. Postanowiono zaapelować do kupców o popieranie założonej w Łodzi państwowej szkoły kupieckiej, do której wpisy przyjmowane są od 5 do 29 b. m., zaś 26 odbędą się egzaminy. Dyrektor szkoły, p. Fille, zaznajamiał z programem szkoły.

Ze Związku szewców i kamaszników.

Jutro o godz. 2 punktualnie odbędzie się zebranie nadzwyczajne, w celu omówienia sprawy polepszenia warunków pracy w zawodzie szewekim.

Na porządku dziennym staną m. in. zniesienie chałupnictwa, oraz ograniczenia godzin pracy.

Pokaz ogrodnicy.

Jutro o godzinie 4 po południu, w parku im. Staszica, Dzielna 60, odbędzie się pokaz ogrodnicy przesadzania roślin pokojowych.

Prelegentem będzie p. Fr. Wesołek. Wejście na pokaz dla amatorów po 50 fen., zaś dla uczniów szkół po 20 fen.

Ze związku ogrodników.

Jutro o godzinie 3 po poł., w lokalu Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego, Aleje Kościuszki 17, odbędzie się miesięczne zebranie członków Związku ogrodników koła łódzkiego.

Działalność kamery dezynfekcyjnej.

W kwietniu kamera dezynfekcyjna wykonała 325 odkażeń w 490 ubikacjach o 19,925 kub. met. pojemności; wykąpano w kąpielach miejskich 26,649 osób; w kotłach nieruchomym zdezynfekowano 1449 funt. rzeczy.

Żądania kuchmistrzów.

Związek zawodowy kuchmistrzów wy stawiał żądania dla pracowników I kl. — 200 mk. tygodniowo, 2—150 i 3—150.

Wypłaty mają być uskuteczniane co sobotę. Całodzienne utrzymanie. Dzień roboczy 8 godzin, ponad godziny pracy po 4 mk. za godzinę. O ile pracodawcy do 12 b. m. do 9 rano nie dotrzymają warunków, kuchmistrze grożą bezrobociem.

Teatr Polski.

Dzisiaj Teatr Polski daje dwa przedstawienia. Po południu o godz. 4 ej po cenach najniższych dla młodzieży ukaże się doskonała komedia Przybylskiego p. t. „Wicek i Wacek” z pp. Tatariewiczem i Woskowskim na czele całego zespołu, wieczorem zaś o godzinie 7 m. 30 po raz drugi wodewil w 4-aktach „Nitonoche” z p. J. Staszewską w roli tytułowej.

Od poniedziałku (12 b. m.) rozpoczną gościnne występy na naszej scenie jedna z najbardziej lubianych przez publiczność warszaw-

ską artystek — p. Mary Mrozińska. Pierwszy jej występ odbędzie się w poniedziałek w doskonałej krotchwili Hennequina i Webera p. t. „Pani przesowa”. Dyrekcji teatru udało się pozyskać znakomitą artystkę tylko na pięć występów. Bilety są już w rozsprzedaży.

„Leonardo da Vinci”.

Jutro o godz. 3 i pół po poł. w Sali Koncertowej p. Bolesław Busiakiewicz wygłosi prelekcję na temat „Leonardo da Vinci” z okazji 400 letniej rocznicy zgonu wielkiego mistrza. Bilety w „Czytelni Nowości, Dzielna 12.

Odczyt Mikołaja Hankiewicza.

Ciekawy odczyt wygłosi jutro w sali Teatru Wielkiego o godz. 3 po poł. teoretyk i działacz socjalistyczny, Mikołaj Hankiewicz. Jest to jeden z nielicznych ukraińców, przyciągając Polskę; jeszcze w 1907 r. napisał broszurę o konieczności wywalczenia niepodległego bytu dla Polski. Obecnie zaś pracuje usilnie nad zbliżeniem się dwóch sąsiednich narodów i pokojowym załatwieniem sporu polsko-ukraińskiego. Działalność jego spotkała się ze szczerem uznaniem na kongresie P. P. S. w Krakowie i w Warszawie.

Bilety są do nabycia w klubie P. P. S., Piotrkowska 83.

Z sądów.

Skutki alkoholu.

W Nowy Rok do piwiarni Karoliny Gampert przy ul. Bozwardowskiej № 32 w południe przyszło dwóch nieznajomych ludzi, którzy poczęli raczyć się trunkami i przeką-

skami. Obydwaj przebyli w piwiarni do późnego wieczora. Gdy przyszło do zapłaty, nieznajomi w sposób brutalny odmówili dania pieniędzy, odgrazając się jeszcze, iż sprowadzą policję, poczem, steroryzowawszy gospodynię, oraz jej córkę Alnę, opuścili piwiarnię, obiecując zaraz powrócić.

Po pewnym czasie wrócili istotnie, zamawiając sobie nanowo napoje i potrawy i każąc córce gospodyni grać. Gampertowa poczęła ich lżyć i z zakładu wypędzić, w odpowiedzi na co rzucili się oni na nią, wciągnęli do bocznego pokoiku, gdzie poczęli zadać jej ciosy nożami.

Na jęk matki nadszła na pomoc córka, która w przystępie rozpaczycy pochwyliła jednego z napaścików za rękę, wymierzoną w pierś matki i zdołała mu wyrwać noż. Z pomocą towarzyszy skoczył jednak drugi bandyta i kilkoma uderzeniami noża z tyłu zwał z nóg dziewczynę.

Napaścicy, zrozumiewszy grozę sytuacji, rzucili się do ucieczki, pozostawiając w ręku Alny noż i kapelus, który zdołała ona zerwać z głowy jednemu z nich.

Karolina Gampert otrzymała rany w pierś w okolicy serca, oraz w prawy bok, a córka jej — kilka ran lekkich.

Przeprowadzone śledztwo wykazało, iż napaścikami byli Karol Flor i Emil Krol. Obydwaj stanęli teraz przed sądem okręgowym pod zarzutem dokonania zbrodni.

Sąd po zbadaniu świadków skazał pierwszego z nich na 4 lata, a drugiego na 6 lat ciężkiego więzienia, pozbawiając ich jednocześnie praw na zasadzie § 31 kodeksu.

Ogród
„Colosseum”
Cegielniana 16
Piątek, dnia 16-go maja
Otwarcie sezonu letniego.
Pierwszorządny familijny program. Występy znanego humorysty
Bronowskiego. 604-2

Dzisiaj
Otwarcie Restauracji St. Galusińskiego
Piotrkowska № 108
Smaczne śniadania, obiady i kolacje a la carte. Bufet obficie zaopatrzony w różne trunki, zimne i gorące zakąski. Dzisiaj fiakl, wieprzowina z kofta. Piwo Anstadta z beczi. 598

3-kl. Gimnazjum Żeńskie Filologiczne i Zakład Freblowski
£. Jaszunskiej-Zeligmanowej
Południowa № 18
Egzaminy wstępne do wszystkich klas rozpoczną się **25 maja** o godz. 4 pop. Zapisy nowowstępujących przyjmuje kancelarja codziennie od 5 — 7 pop. 616-2

Organizacja Sjonistyczna w Łodzi
JUTRO, w Niedzielę, „Sala Hazomir” Al. Kościuszki 21.
dnia 11 b. m., o godz. 7 w. odbędzie się odczyt (w języku polskim) kaznodziel warszawskiego
Dr. SZ. POZNAŃSKIEGO n. i.
Dążenia żydowskie do Palestyny w ich rozwoju historycznym
Bilety do nabycia w niedzielę w biurze Organiz. Sjonistycznej (Wólczanska 5), a od godz. 5 pp. w kasie Sali „Hazomir”, Al. Kościuszki 21. 612-1

Zyd. Zrzeszenie Akad.-Łódzian
W sobotę 17 b. m. odbędzie się semestralne
Walne Zebranie
Wstęp mają członkowie za okazaniem legitymacji. Legitymacje wydaje sekretarjat codziennie od 6 do 7 w lokalu Stowarzyszenia Południowa № 3. 611-1

Pensjonat w Adelmówku
zostaje otwarty 20-go maja.
Są jeszcze wolne pokoje.
Informacji zasięgnąć można w sklepie spożywczym, Dzielna Nr. 5. 605-1

Podszewki, Ręczniki, Tkaniny,
Poszewki, Sienniki, Transmisje,
Przędzę, Szpagaty, Watę,
WORKI
itp. wyroby papiernicze w dużych ilościach i w krótkim terminie ofiaruje
ADOLF ZEGRZE w Warszawie, Jerozolimska № 49
Telefon 246-27. Skrzynka poczt. 107.
567-2
Ceny i wzory na żądanie.

№ 94
ten numer telefonu
winna mieć w pamięci każda firma, która rozumie, iż jej rozwój i rozkwit zależy od pomysłowej, umiejętnej i oszczędnej reklamy.
Taką reklamę zapewnić może wyłącznie
Polskie Biuro Reklamy Prasowej
Oddział w Łodzi, ul. Piotrkowska № 24
Wskazówki i porady! Telefon Nr. 94. Setki pomysłów rysunków do książek do dyspozycji Klienteli bezpłatnie!

Teatr „URANIA”
Codziennie od godz. 8, m 45 wiecz. wielkie
PRZEDSTAWIENIE
z udziałem całego zespołu. Co piątek zmiiana programu. W soboty, niedziele i święta o godz. 4, 5 i pół, 7 i 8, m. 45 wiecz

Zaginął portfel
z k. ponami łódzkiego Towar. kredytowego z następującymi kuponami: 46071, 46072, 56096, 12972, 30882, 30339, 30340, 30342, 30341, 26194, 11928, 10282, 11755, 11799, 11925, 10050, 10649, 14886, 8387, 13509, 18263, 46514, 70957, 66856, 85590, 55591, 14598, 14597, 35567, 14046, 21198, 21000, 26783, 21818, 29915, 29953, 33834, 24933, 36014, 46860, 45721, 41000, 48893, 47638, 47949, 3755. Znalazca zechce takowe oddać za wynagrodzeniem u M. Petela, Zachodnia 15. Kantory wymiany ostrzeżenie się przed kupnem takowych. Kupon były płatne 1-go maja 1919 roku. 573-1

PRACOWNIA GORSETÓW „MARTA”
Łódź, Piotrkowska 130 (w podwórzu)
Poleca najświeższe fasony gorsetów, zastosowane do wymagań mody.
Wielki wybór gorsetów gotowych, po niższych cenach. Binostonse, paski brązowe, prostotrymacze etc.
Przyjmuje reperację, przeróbki pranie gorsetów. 923-5

Zamówienia na miesięczną dostawę
LODU
przyjmuje już firma
R. Rubinek,
Południowa nr. 39, skład nr. 43.
Tamże detaliczna sprzedaż lodu z dostawą do domów i na miejscu. — 6:6-8

PRZYJMUJE SIĘ
FUTRA
na letnie przechowanie
SKŁAD FUTER
A. BROMBERG
Łódź,
31 PIOTRKOWSKA 31
I piętro. 5316 10

Dr. A. Groszlik
Choroby skórne i weneryczne. Leczenie promieniami Röntgena i światłem.
M. Kościuszki (Spacer.) 27.
9-11 rano i 5-7 wiecz. Pante 4-5 poł. w niedziele 10-12. 2427-10
publono legitymację chlebowa, 2 1/2, na im. Józefa Roman, 7 osob. 575-

SPIRYTUS
do palenia, polityry, oraz benzynę dostac można najtaniej w SKŁADZIE APTECZNYM
M. PLYWACKIEGO
Andrzeja № 13.

Dr. S. Kantor
Specjalista chorób wenerycznych, skórnych i dróg moczopłciowych (niemoc płciowa). Leczenie promieniami Röntgena i światłem.
Piotrkowska № 144,
róg Ewangelickiej.
Godziny przyjęcia: 9 — 2 rano 6-8 po poł. Dla pań od 5-6 p.p. 575-30

Dr. M. Papierny
Akuszer i specjalista chorób kobiecych.
b. ordynator warszawskiej uniwersyt. kliniki akuseryjnej.
Południowa 23
przyjmuje od 9-11 r. i od 4-6 po poł. 720-15

Choroby skórne, weneryczne i niemoc płciowa
Dr. S. Lewkowicz
Konstantynowska 12
Przyjmuje od 9-1 i od 6-8 w. dla pań od 5-6 po poł. 238-01

Dr. L. Prybulski
Choroby skórne, weneryczne, moczopłciowe i niemoc płciowa.
Godz. przyjęcia od 9-2 i 4-8 w. dla pań od 5-6.
Zawadzka № 1, róg Piotrk 9313-15-1

Buchalterja
łącznie z arytmetyką handlową, prawem handlowym i wekslowem, biurowością i t. p.
Cały kurs Mk. 60
Stenografia Mk. 40
wpisy od p. 5-7 wiecz. Kursy Handlowo-Buchalteryjne Techn. Grossmanna, Sienkiewicza № 23. 305-3

Dr. Z. Mierzyński
Choroby wewnętrzne i weneryczne
Krótko № 4.
Godziny przyjęcia od 5 do 7 w. (prócz niedziel i świąt). 990-1
I teligantna panienska z 7-mio klasowym wykształceniem poszukuje jakiegokolwiek zajęcia. Oferty w adm. „Głosu” pod „E. R. 19”. 435-2

RYDWAN

DWUTYGODNIK POSWIECONY SZTUCE, LITERATURZE I KULTURZE WYCHODZI W WARSZAWIE POD REDAKCJA

Cezarego Jellenty

PRZEDPLATE PRZYJMUJA I NUMERY POJEDYNCZE SPRZEDAJA WSZYSTKIE KSIĘGARNIE W LODZI.

ADRES ADMINISTR. GŁÓWNEJ: KSIĘGARNIA E. WENDE, WARSZAWA, KRAK. PRZEDM. N. 9. REDAKCJA: WARSZAWA, KRAK. PRZEDM. 13.

890-1

PIOTROGRODZKO-RYSKI BANK HANDLOWY, Oddział w Łodzi

Piotrkowska 57

Wydaje przekazy na oddziały: w Częstochowie, Radomiu, Kaliszu, Białymstoku i Suwałkach oraz na wszelkie inne miejscowości krajowe.

Przyjmuje inkaso i inne polecenia na wyżej wymienione miejscowości.

Sprzedaje 5 proc. Polską Pożyczkę Państwową na warunkach przez Ministerstwo Skarbu ogłoszonych.

Kupuje i sprzedaje papiery procentowe i wszelkie waluty.

Wydaje pożyczki pod zastaw papierów procentowych i rubli.

Przyjmuje wkłady i otwiera rachunki bieżące.

Wynajmuje kasety w opancerzonym skarbcu.

Przyjmuje wszelkie polecenia giełdowe.

407-8

Salon tryjerski dla Pań!

Czesanie podług najnowszych żurnali. Masaż twarzy. Manicure. Pedicure, oraz wydzianie odoskórów bez bólu. Mycie i suszenie włosów za pomocą elektryczności. Farbowanie włosów specjalnym sposobem nieszkodliwym i trwałym za pomocą kataplazmy. Wyjątkowo nienawywalny bogaty wybór farb. Poleca się wszelkie wyroby włosiane. Zastosowanie jaknajszersze wymagań higieny.
Paulina ZYLBER, Łódź, Al. Kościuszki N. 27.

Odeon

Tylko jeszcze 3 dni!
Najnowszy obraz z włoskiej firmy „Pasquali“ z serji „Cyrk Wolfsona“

TAJEMNICZY ARLEKIN

Sensacyjny dramat cyrkowy w 5 aktach.

NAD PROGRAM:

Dziewiąte Przykazanie

Wesoła farsa w 2 akt.

Maszyny do pisania:

Underwood, Remington, Continental, Mercedes i inne.

Hektografy różnych typów i rozmiarów.

Maszyny do rachowania.

Tasmy do maszyn, papier woskowy, kalka, farby do hektografów i t. p.

Zawsze w wielkim wyborze na składzie.

Nauka pisania na maszynach różnych systemów.

E. Żelatycki i G. Szulc
Piotrkowska 48.

107-1

Tokarnia

duża, poślągowa, gwintarka, toczak i t. d. okazynie do sprzedania. Blższe wiadomości
Żelatycki i Szulc, Piotrkowska nr. 48.

EGZAMINY WSTEPNE

do wszystkich klas rozpoczna się 20 maja. Zapisy nowych kandydatek — codziennie od godziny 10 — 1 i od 5 — 7 wiecz.

8-klas. Filologiczne
Gimnazjum Żeńskie
Marji Hochsteinowej
w Łodzi
23 Wólczajska 23

107-6

Żeńskie Gimnazjum Żydowskie Towarz. Żydowskich Szkół Średnich w Łodzi.

Examinacje wstępne na rok 1919-20 rozpoczna się — dnia 25 maja 1919 r., o godz. 4-ej po poł. — Zgłoszenia przyjmuje kancelarja gimn., Ogińska 7, w godzinach przedpołudniowych. 371-3

INSTYTUT ELEKTROLECZNICZY

przy lecznicy „UNITAS“, Pusta N. 19, — pod kierunkiem Dr. N. Goldbluma. — Elektryzacja, d'Arsonwalizacja, Diathermia, kąpiele elektryczne, wodne, czterokomorowe i inne. — Godziny przyjęć: od 10-11 rano i od 6-7 wiecz. — 24

Dzielni ajenci Dr. med. W. Kotzin

UL. PIOTRKOWSKA 71
Choroby serca i płuc
przyjmuje od godz. 10-11 rano
od 4-6 pp. 1098-10

PISARZ

doskonale piszący na maszynie, który pracował u konsultanta prawnego, może się zgłosić do biura
J. Zamek, Średnia N. 17.

D-r med. Fischer

b. ordynator klin. Warsz. uniwersytetu
od 10-11 rano 15-7 pp. W Świętą 11-1
Piotrkowska 200.
Choroby moczopłotowe, skórne, weneryczne i zabieg chirurg. Dla niezamożnych porada 3 mk.

100 marek otrzyma ten, kto wyrobi mi jakąkolwiek posadę prywatną lub rządową. Znam dobrze miejscowe języki w piśmie i słowie, jestem doskonale obznajmiony z pracą biurową. Oferty „M. K. 100“ proszę składać w „Głosie“.
519-3

Ogłoszenia drobne.

A. A. A. Piotrkowska 116. Tanie wyprzedanie mebli z publicznego przetargu. Poniedziałki, środy i piątki każdego tygodnia od 10-11 rano. Piotrkowska 116. 887-10

A. Zachodnia 68. Fabryka węg przyjmuje wszelkie w zakres tej specjalności wchodzące naprawy oraz poleca wagi wozowe i dziesiętne. 470-6

A. Meble wyprzedam zaraz tanio: łóżka, materace, szafy, stół, krzesła, otomany, bielizniarki, lustro, biurko, lusterko, etażerka, słupki, wiszący szafki nocne, komoda. Piotrkowska 223-3, I piętro, front. 575-10

Angielskiego, kanwersacji i literatury udziela rutynowany nauczyciel. Zastąpić można: N. Cegielińska 19, m. 4, od 3-5 pp. 675-12

Bryczka nowa ładnie wykonana i szaraban używany do sprzedania, ul. Składowa N. 19. 592-3

Biurko i szafa biurowa sprzedam tanio. Targowa 47 (róg Nawrot), oficyjna, III piętro, lewa, od 9-10 i pół r. 691-1

Fortoplan czarny krótki, amerykańskiej konstrukcji, sprzedam, zaraz do sprzedania. Wólczajska 125. 667-1

Fortoplan okazynie do sprzedania, także z obrazem, łóżko, leżak. Al. Kościuszki N. 59, m. 8. Od 2-4 po południu. 244-4

Kinematograf w Olechocinku do sprzedania. Zielona 16, m. 3, od 1-2 pp. 699-8

Kredens, stół do samowaru, jasno dębowy, sprzedam. Nawrot 33, prz. oficyjna, parter. 619-3

Lokal odpowiedni na biuro lub skład tow. oraz p. do wynajęcia. Piotrkowska 85. Wiadomość u administratora. 372-1

Lekcji w zakresie szkoły średniej udziela student. Specjalność — matematyka i fizyka. Oferty sub „G. P.“ składać w adm. „Głosu“ 418-8

Lokal składającego się z 20-30 pokojów poszukuje od lipca r. b. p. panja 8-mio klasowa żeńska. Łaskawe zgłoszenia sub „A. B. 30“ składać w administr. „G. Polskiego“ 418-3

Meble nowe i używane, sypialnie białe, jasne, dębowe i orzechowe, otomany, szeslongi i krzesła. Piotrkowska 17, Hotel. 627-10

Młoda uczelna panienka, mająca skromne wymagania, znajdzie zajęcie w sklepie kolonialnym, jako praktykanta. Wiadomość: L. Gluck i S-ka, ul. Piotrkowska 98. 614-1

Mieszkanie 2-pokojowe z 3-4 pokojami, na I piętrze, centrum miasta, poszukuje. Zgłoszenia w administr. „Głosu“ pod „W. P.“ 609-3

Młoda osoba, znająca się na gospodarstwie, poszukuje odpowiedniej posady na ws lub dworzec lub w mieście przy samotnej osobie lub u młodego małżeństwa. Oferty — Al. Kościuszki 21, m. 18. 408-4

Nauczyciel hebrajskiego, do brze władający polskim, niemieckim i francuskim, do sprzedania. Pasaj Majera N. 5, m. 4, od 1 do 4 po poł. 443-2

Nauczyciel (-ka) do tennisu poszukujemy. Oferty w „Głosie“ pod „S. T.“ 859-3

Okno 700 tomów z urzędzeniem w języku polskim, niemieckim i francuskim, do sprzedania. Pasaj Majera N. 5, m. 4, od 1 do 4 po poł. 443-2

Pokój umeblowany, elektryczne oświetlenie — do wynajęcia. Piotrkowska N. 175, m. 9. 379-1

Parisijskie diplômees donne leçons particulières et par groupes. S'adresser: Zayadka 90-App. 8 — de 1h a 3h. 465-1

Pokój kawalerski do wynajęcia. Piłkowska 42-6. Od 12 do 4 po poł. 584-1

Pokój umeblowany z zupełnie oddzielnym niekremującym wejściem poszukujemy zaraz. Oferty sub „A. R. 115“ do adm. „Głosu“ 621-8

Poszukuje się w śródmieściu dwóch umeblowanych pokojów (gabinet, poczekalnia) na kancelarję adwokacką. Oferty sub „R.“ do adm. „Głosu“ 582-3

Pokój mały, umeblowany, na parterze, zaraz wynajm. Sienkiewicza 25, m. 2. 582-1

Panna kompletnie uzdolniona jako modystka, potrzebna. Zgłoszenia: Główna 41, front. I piętro, na lewo. 608-3

Poszukuje posady sklepowej w lepszym interesie. Oferty do adm. „Głosu“ sub „M. R.“ 627-3

Poszukuje pracy w zakresie stolarstwa wchodzącej w miejsce lub na wyjazd. Rogowska 7, m. 40. 430-3

Pokój elegancko umeblowany, z oddzielnym wejściem, do wynajęcia. Wiadomość: Szkolna 12, m. 2. 586-2

Pracownik prawie nowy do sprzedania. Polidulowa 39, m. 6. Od 3-4 pp. i od 5-9 w. 630-2

Rotuszarka poszukuje posady — może być na wyjazd. Oferty w adm. „Głosu“ pod „S. R.“ 358-2

Sklep spóżywczy z powodu wyjazdu sprzedam. Piotrkowska nr. 145 w miejscu. 384-8

Studentka Uniwersytetu Warszawskiego udziela lekcji: specjalność: matematyka i fizyka. Benedykta 22, H. Lipszycówna. Od 2-5 pp. 598-9

Sprzedam maszynę do pisania „Hammond“. Sienkiewicza 46, m. 12, od 9-12. 581-2

Sprzedam dom o 4-6 miesz. kaniach. Nowe Rokicie, ul. Ogrodowa 14. Wiadomość: Piotrkowska 257, S-ka Komandytowa. 591-8

Skradzione paszport, wydany w Łodzi, na imię Józefa Krzemienieckiego. 585-8

Suchar Korn z Widawy zgubił zezwolenie komisarza powiatu Łaskiego z dnia 31-go stycznia 1919 r. za N. 22. 503-3

Sklep do sprzedania spóżywczy kolonialny w dobrym punkcie, tygodniowy obrót 3000 mk. Wiadomość: Widzewska 78 w sklepie 271-4

Studentka udziela lekcji w zakresie szkoły średniej. Zielona 47, m. 15, od 8-11. 440-8

Wóz lekki pojedynczy kupie, Franciszkańska 26, Tyliński 581-2

Tano, do w prywatnym mieszkaniu, wydrzeżać kwiatów i list sztucznych do kapeluszy, sukien i wazonów. Przyjmuje się do nauki. Andrzejka 13, m. 16. 390-6

Ubrania męskie, damskie, w dobrym gatunku, dywan duży, otomane dębowe, materace gumowy dla chorego, duża harmonja, samowar nikielowy, potaż sklep Komitowy Feliksa Potza, Sienkiewicza 35. 141-4

Udziałem lekcji języka niemieckiego w zakresie kursu gimnazjalnego ewent. pomoc dziełom w nauce. Wiadomość — ul. Sienkiewicza N. 99, II piętro z frontu, prawa strona. 375-4

Wolant kryty skóra do sprzedania. Wiadomość — Wólczajska 65, Tochterman. 592-3

Ważne dla Pań Modystek! Polecam najnowsze modele kwiatów, piór fantazyjnych oraz inne dodatki do kapeluszy świeżo otworzony sklep „Luba“ (Główna) Piotrkowska N. 26. (w podwórzu). 590-1

Ważne 7-V-19, w Kancelarji Stow. Urzędników Państwowych skradziono mi portfel z gotówką mk. 220-230. — oraz różne kwity i notatki, między którymi było zaświadczenie, wyd. przez Kom. Min. Apr. w Łodzi w dniu 16-IV-19 N. 215, dające prawo kontroli i rekwizycji artykułów, wchodzących w zakres Kom. Min. Apr. w Łodzi. Należy tymczasem unieważnić. Antoni Chrzczanowski, urz. Kom. Min. Apr. 599-1

Wytrawny rysownik, szóstoklasista, poszukuje zajęcia, ewentualnie lekcji. Oferty sub „Kysownik“ do adm. „Głosu“ 697-2

Wóz lekki na pojedynczy w dobrym stanie i kredens do sprzedania. Radwańska 23. 581-2

Zgubiono legitymację, wydaną przez Wódzowską Niemiecką za nr. 103, na imię Marty Böhme. 540-3

Zgubiono paszport niemiecki, wydany w Łodzi, na imię Ludwika Zawieji. 548-8

Zgubiono paszport niemiecki, wydany w Łodzi, na imię Michała Olszera. 562-3

Zgubiono portfel, zawierający paszport na imię Stanisławy Domagałki i dokumenty wraz z paszportem, wydane w Niemczech i dowodem Zw. Metalowców w Łodzi, na imię Karola Domagałki. 585-8

Zgubiono paszport niemiecki, wydany w Łodzi, na imię Franciszka Lyaktewicza. 625-4

Zgubiono paszport niemiecki i metrykę, na imię Barbiny Aleksandrowicz. 304-1

Zgubiono paszport, wydany w Łodzi, na imię Marjary Jakubowicza. 588-8

Zgubiono paszport, wyd. w Łodzi na imię Izraela Blankowskiego. 523-3

Zgubiono paszport niemiecki na imię Fiszela Beldana, wyd. w Łodzi. 526-3

Zgubiono paszport, wydany w Łodzi, na imię Róży Zebin. 433-3

Zgubiono kwit kancjony, wydany przez Elektro-wnię Łódzka na rb. 15 za N. 22219 na imię Łajbisa Kronenberga, Wódzowska 51. 444-3

Zgubiono paszport niemiecki, wydany w Warszawie na imię Stanisława Maciulskiego. 382-3

Zgubiono paszport rodzinny na imiona: Bajli, Hanny i Łajby Edelmann, Wschodnia 31. 464-3

Zgubiono 2 paszporty: rosyjski, wyd. w pow. Staradzki, gm. Brzezina, i niemiecki, wyd. w Łodzi, na imię Jana Juzoanka. 580-3

Zgubiono paszport, wydany w Łodzi, na imię Karola Opica. 678-3

Zgubiono paszport, wydany w Piotrkowie, na imię Alfreda Gilloza. 577-8

Zgubiono kartę węglową na imię Nauryczego Neufelda, Pańska 37. 579-1

Zgubiono legitymację chlebową (wraz z kartkami, wyd. na imię Simey Bursteina, na 3 osoby. 601-1

Zgubiono legitymację chlebową, wydaną na imię Szlamy Gębińskiego, na 3 osoby. 603-1

Zgubiono legitymację chlebową, wydaną na imię Ryki Bajli Krynik, na 3 osoby. 576-1

Piekność

Biżuteria cery nadeje

Krem „ORO“

Wyszywać się fałszyfikatów. Żądać tylko krem „ORO“.